

Briuselis, 2020 m. liepos 14 d.
REV1 pakeičiami 2018 m. vasario 8
d. pranešimai („Tipo patvirtinimas
(automobilinės transporto
priemonės“) ir 2018 m. kovo 28 d.
pranešimai („Tipo (transporto
priemonės ir varikliai)“), taip pat
2019 m. kovo 6 d. klausimų ir
atsakymų dokumentas

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR ES TAIŠYKLĖS, TAIKOMOS TRANSPORTO PRIEMONĖMS, SISTEMOMS, KOMPONENTAMS IR ATSKIRIEMS TECHNINIAMS MAZGAMS

Turinys

ĮVADAS	2
A. TEISINĖ PADĖTIS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI	3
1. PASEKMĖS EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ IDENTIFIKAVIMUI	4
2. PASEKMĖS TIPO PATVIRTINIMAMS IR TIPO PATVIRTINIMO INSTITUCIJOMS. BENDRIEJI KLAUSIMAI.....	5
3. SAJUNGOS TIPO PATVIRTINIMŲ, KURIAIS PAKEIČIAMI JK TIPO PATVIRTINIMAI, SUTEIKIMAS PAGAL REGLAMENTĄ (ES) 2019/26	6
3.1. Naujas Sąjungos tipo patvirtinimas, suteiktas ir įsigaliosiantis iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.....	6
3.2. Naujas Sąjungos tipo patvirtinimas, suteiktas pereinamojo laikotarpio pabaigos dieną arba vėliau.....	7
4. PAAIŠKINIMAS DĖL TIPO PATVIRTINIMŲ, IŠDUOTŲ PAGAL DIREKTYVĄ 97/68/EB, (NE)GALIOJIMO.....	7
B. ATITINKAMOS SUSITARIMO DĖL IŠSTOJIMO NUOSTATOS DĖL ATSKYRIMO	8
C. TAIŠYKLĖS, TAIKYTINOS ŠIAURĖS AIRIJOJE PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI	10

ĮVADAS

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiaja šalimi¹. Susitarime dėl išstojimo² nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d. Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma visa ES teisė³.

Pereinamuoju laikotarpiu ES ir Jungtinė Karalystė derėsis dėl susitarimo dėl naujos partnerystės, kuriuo visų pirma numatoma laisvosios prekybos erdvė. Tačiau neaišku, ar pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu toks susitarimas bus sudarytas ir įsigalios. Bet kuriuo atveju tokiu susitarimu būtų sukurti santykiai, kurie, kiek tai susiję su patekimo į rinką sąlygomis, labai skirtųsi nuo Jungtinės Karalystės dalyvavimo vidaus rinkoje⁴, ES muitų sąjungoje ir PVM bei akcizų srityje.

Todėl visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teisinę padėtį pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (A dalis). Šiame pranešime taip pat paaiškinamos tam tikros atitinkamos Susitarimo dėl išstojimo nuostatos dėl atsiskyrimo (B dalis) ir taisyklės, Šiaurės Airijoje taikytinos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (C dalis).

Rekomendacijos suinteresuotiesiems subjektams

Siekiant atsižvelgti į šiame pranešime nurodytas pasekmes, transporto priemonių, sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų gamintojams visų pirma rekomenduojama:

- užtikrinti, kad ES tipo patvirtinimo institucijos suteiktų tipo patvirtinimą, kaip to reikalaujama pagal ES tipo patvirtinimo teisės aktus, ir kad transporto priemonėse būtų galiojantis atitikties sertifikatas;
- užtikrinti, kad būtų laikomasi gamintojo atstovams ir importuotojams taikomų įsisteigimo reikalavimų, ir prireikus pakoreguoti ženklus ir etiketes;
- pritaikyti platinimo kanalus, kad būtų atsižvelgta į importo reikalavimus.

¹ Trečioji šalis – šalis, kuri nėra ES valstybė narė.

² Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).

³ Išskyrus tam tikras Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnyje nustatytas išimtis, kurių nė viena nėra aktuali šiam pranešimui.

⁴ Visų pirma, laisvosios prekybos susitarime nenumatomos tokios vidaus rinkos (prekių ir paslaugų srities) sampratos, kaip abipusis pripažinimas, kilmės šalies principas ir suderinimas. Laisvosios prekybos susitarimu nepanaikinami ir muitinės formalumai ir tikrinimas, be kita ko, susiję su prekių kilme ir jų žaliavomis, taip pat importo ir eksporto draudimai ir apribojimai.

Pastaba.

Šiame pranešime neaptariamos:

- ES taisyklės dėl lengvųjų automobilių ir lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio;
- ES krovinių vežimo keliais taisyklės.

Šių sričių pranešimai rengiami arba jau paskelbti⁵.

A. TEISINĖ PADĖTIS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, ES transporto priemonių, sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų (toliau kartu – **motorinės transporto priemonės**) srities taisyklės, visų pirma:

- 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/858 dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo ir rinkos priežiūros⁶, kuriuo nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. panaikinama 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/46/EB, nustatanti motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus⁷;
- 2013 m. vasario 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 167/2013 dėl žemės ir miškų ūkio transporto priemonių patvirtinimo ir rinkos priežiūros⁸;
- 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 168/2013 dėl dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių patvirtinimo ir rinkos priežiūros⁹;
- 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1628 dėl reikalavimų, susijusių su ne keliais judančių mechanizmų vidaus degimo variklių dujinių ir kietųjų dalelių išmetamųjų teršalų ribinėmis vertėmis ir tipo patvirtinimu¹⁰,

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_lt

⁶ OL L 151, 2018 6 14, p. 1.

⁷ OL L 263, 2007 10 9, p. 1.

⁸ OL L 60, 2013 3 2, p. 1.

⁹ OL L 60, 2013 3 2, p. 52.

¹⁰ OL L 252, 2016 9 16, p. 53.

kuriuo iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva 97/68/EB¹¹ (toliau kartu – **ES tipo patvirtinimo teisės aktai**).

Jungtinei Karalystei nebetaikomos¹². Tai sukelia visų pirma šias pasekmes.

1. PASEKMĖS EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ IDENTIFIKAVIMUI

Pagal Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktus, ekonominės veiklos vykdytojas – gamintojas, gamintojo atstovas, importuotojas arba platintojas¹³.

Pagal Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktus, **importuotojas** yra ES įsteigtas ekonominės veiklos vykdytojas, tiekiantis ES rinkai trečiojoje šalyje pagamintas motorines transporto priemones. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinėje Karalystėje įsteigtas gamintojas arba importuotojas nebebus laikomas ES įsteigtu ekonominės veiklos vykdytoju. Todėl ES įsteigtas ekonominės veiklos vykdytojas, kuris iki pereinamojo laikotarpio pabaigos laikomas iš Jungtinės Karalystės pristatomų motorinių transporto priemonių platintoju ES, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui pagal motorines transporto priemones reglamentuojančius Sąjungos teisės aktus taps tokių gaminių importuotoju. Šis veiklos vykdytojas turės laikytis griežtesnių importuotojui taikomų prievolių, susijusių visų pirma su gaminio atitikties reikalavimams tikrinimu ir savo kontaktinių duomenų nurodymu ant gaminio arba ant jo etiketės¹⁴.

Už ES ribų įsteigti gamintojai turi skirti **vienintelį atstovą**, kuris būtų įsteigtas ES ir jiems atstovautų valstybių narių tipo patvirtinimo institucijose ir rinkos priežiūros klausimais. Galima skirti vienintelį atstovą abiem šiais tikslais¹⁵.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinėje Karalystėje įsteigti gamintojų atstovai nebebus laikomi įsteigtais ES ir neteks savo statuso pagal ES tipo patvirtinimo teisės aktus, nepriklausomai nuo to, kada motorinės transporto priemonės buvo pateiktos rinkai. Todėl gamintojai turi užtikrinti, kad po pereinamojo laikotarpio jų skirti atstovai būtų įsteigti ES.

Gamintojas privalo nedelsdamas pranešti atitinkamoms nacionalinėms tipo patvirtinimo ir rinkos priežiūros institucijoms apie visus pasikeitimus, susijusius su jo vieninteliu atstovu. Jeigu yra sukurta specialių duomenų bazių, kaip antai

¹¹ 1997 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/68/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su priemonėmis, mažinančiomis vidaus degimo variklių, įrengiamų ne kelių mobiliosiose mašinos, dujinių ir kietųjų dalelių teršalų kiekį, suderinimo (OL L 59, 1998 2 27, p. 1).

¹² Dėl šių reglamentų taikymo Šiaurės Airijai žr. šio pranešimo C dalį.

¹³ Reglamento (ES) 2018/858 3 straipsnio 40–44 punktas; Reglamento (ES) Nr. 167/2013 3 straipsnio 25, 26, 41–43 punktai; Reglamento (ES) Nr. 168/2013 3 straipsnio 47–51 punktai; Reglamento (ES) 2016/1628 3 straipsnio 49–53 punktai.

¹⁴ Reglamento (ES) 2018/858 16 ir 17 straipsniai; Reglamento (ES) Nr. 167/2013 11 ir 12 straipsniai; Reglamento (ES) Nr. 168/2013 12 ir 13 straipsniai; Reglamento (ES) 2016/1628 11 ir 12 straipsniai.

¹⁵ Reglamento (ES) 2018/858 13 straipsnio 4 dalis; Reglamento (ES) Nr. 167/2013 8 straipsnio 4 dalis ir 8 straipsnio 5 dalis; Reglamento (ES) Nr. 168/2013 9 straipsnio 4 dalis ir 9 straipsnio 5 dalis; Reglamento (ES) 2016/1628 8 straipsnio 10 dalis ir 8 straipsnio 11 dalis.

Keitimosi informacija apie Europos tipo patvirtinimus sistema (ETAES), jose galima įrašyti informaciją apie vienintelius atstovus ir rasti visus pakeitimus.

2. PASEKMĖS TIPO PATVIRTINIMAMS IR TIPO PATVIRTINIMO INSTITUCIJOMS. BENDRIEJI KLAUSIMAI

Į reglamentų (ES) 2018/858, (ES) Nr. 167/2013 ir (ES) Nr. 168/2013 taikymo sritį patenkančios motorinės transporto priemonės gali būti teikiamos rinkai, registruojamos ir pradedamos eksploatuoti tik jeigu kartu su jomis pateikiamas galiojantis gamintojo išduotas atitikties liudijimas, patvirtinantis, kad transporto priemonės buvo pagamintos laikantis valstybės narės institucijos suteikto tipo patvirtinimo¹⁶¹⁷.

Ne keliais judančių mechanizmų varikliai, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2016/1628, arba ne keliais judantys mechanizmai, kuriuose sumontuoti tokie varikliai, gali būti pateikiami rinkai tik tuo atveju, jei varikliams taikomas galiojantis ES tipo patvirtinimas¹⁸ arba jei jiems taikomos varikliams arba transporto priemonėms ir ne keliais judantiems mechanizmom, kuriuose tokie varikliai įrengti, taikomos išimtyis ir pereinamojo laikotarpio nuostatos¹⁹.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinės Karalystės patvirtinimo institucija nebevykdys ES patvirtinimo institucijos funkcijų pagal Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktus. Todėl nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos gamintojas negalės pateikti ES rinkai:

- i) motorinių transporto priemonių, kurioms taikomi reglamentai (ES) 2018/858, (ES) Nr. 167/2013 ir (ES) Nr. 168/2013 ir dėl kurių išduotas atitikties liudijimas, kuriame nurodytas tipo patvirtinimas, suteiktas Jungtinės Karalystės patvirtinimo institucijos, buvusios prieš tai kompetentinga pagal Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktus;
- ii) ne keliais judančių mechanizmų variklių arba ne keliais judančių mechanizmų, kuriuose sumontuoti tokie varikliai, jei jiems tipo patvirtinimą suteikė

¹⁶ Reglamento (ES) 2018/858 6 straipsnio 4 dalis, 36 ir 48 straipsniai; Reglamento (ES) Nr. 167/2013 33 ir 38 straipsniai ir Reglamento (ES) Nr. 168/2013 6 straipsnio 2 dalis, 38 ir 43 straipsniai.

Sąvokos „patvirtinimo institucija“ apibrėžtį rasite Reglamento (ES) 2018/858 3 straipsnio 36 punkte; Reglamento (ES) Nr. 167/2013 3 straipsnio 27 punktą; Reglamento (ES) Nr. 168/2013 3 straipsnio 56 punktą.

¹⁷ Tai nedaro poveikio nuostatų dėl serijos pabaigos transporto priemonių pateikimo rinkai, registravimo ir eksploatavimo pradžios taikymui: Reglamento (ES) 2016/1628 49 straipsnis, Reglamento (ES) Nr. 167/2013 39 straipsnio 3 dalis ir Reglamento (ES) Nr. 168/2013 44 straipsnio 3 dalis.

¹⁸ Reglamento (ES) 2016/1628 5 straipsnio 3 dalis. Sąvokos „patvirtinimo institucija“ apibrėžtį rasite Reglamento (ES) 2016/1628 3 straipsnio 55 punkte.

¹⁹ Direktyvos 97/68/EB 10 straipsnio 7 dalis, Reglamento (ES) 2016/1628 34 straipsnio 7 ir 8 dalys arba 58 straipsnio 5–11 dalys ir aktai, priimti remiantis Reglamento (ES) Nr. 167/2013 19 straipsnio 6 dalimi, 20 straipsnio 8 dalimi, 28 straipsnio 6 dalimi ir 53 straipsnio 12 dalimi, kuriais tokius variklius, transporto priemones ir ne keliais judančius mechanizmus leidžiama pateikti rinkai nereikalaujant galiojančio tipo patvirtinimo.

Jungtinės Karalystės patvirtinimo institucija, buvusi prieš tai kompetentinga pagal Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktus.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinės Karalystės patvirtinimo institucija taip pat nebegalės vykdyti jokių patvirtinimo institucijos stebėsenos bei priežiūros funkcijų ir veiklos pagal Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktus (pvz., gamybos atitikties arba eksploatuojamų transporto priemonių atitikties srityje), susijusių su tipo patvirtinimais, kuriuos ji suteikė iki pereinamojo laikotarpio pabaigos. Be to, Jungtinės Karalystės patvirtinimo institucija nebegalės išduoti pakeistų patvirtinimo liudijimų arba pratęsti jų galiojimo remdamasi atitinkamai Reglamento (ES) 2018/858 34 straipsniu, Reglamento (ES) Nr. 167/2013 30 straipsniu, Reglamento (ES) Nr. 168/2013 35 straipsniu arba Reglamento (ES) 2016/1628 28 straipsniu.

3. SAJUNGOS TIPO PATVIRTINIMŲ, KURIAIS PAKEIČIAMY JK TIPO PATVIRTINIMAI, SUTEIKIMAS PAGAL REGLAMENTĄ (ES) 2019/26

2019 m. sausio 8 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2019/26, kuriuo dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Sąjungos papildomi Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktai²⁰.

Reglamento (ES) 2019/26 4 straipsnyje nustatyta, kad iki tos dienos, kai Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje nustos galioti Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktai, t. y. iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, gamintojas, turintis galiojantį JK tipo patvirtinimą, gali Sąjungos tipo patvirtinimo institucijai pateikti paraišką dėl tos paties tipo Sąjungos tipo patvirtinimo²¹.

3.1. Naujas Sąjungos tipo patvirtinimas, suteiktas ir įsigaliosiantis iki pereinamojo laikotarpio pabaigos

Pagal šį scenarijų, remiantis Reglamento (ES) 2019/26 5 straipsnio 5 dalimi, ankstesnysis Jungtinės Karalystės tipo patvirtinimas nustoja galioti dieną, einančią prieš tą dieną, kai įsigalioja naujas Sąjungos tipo patvirtinimas.

Reglamento (ES) 2019/26 5 straipsnio 6 dalies trečioje pastraipoje nustatyta, kad motorinės transporto priemonės, pagamintos remiantis JK tipo patvirtinimu, kuris nustoja galioti suteikus Sąjungos tipo patvirtinimą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, gali būti pateikiamos rinkai, įregistruotos ir pradėtos eksploatuoti Sąjungoje iki tos dienos, kai Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktai nustoja galioti Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje. Jeigu iki tos dienos JK tipo patvirtinimas nustoja galioti dėl kitų priežasčių, motorinės transporto priemonės gali būti pateikiamos rinkai, įregistruotos ir pradėtos eksploatuoti Sąjungoje iki Sąjungos tipo patvirtinimo galiojimo pabaigos dienos. Gamintojai transporto priemonių atitikties sertifikato priede turės nurodyti naujojo Sąjungos tipo patvirtinimo numerį.

²⁰ OL L 8, 2019 1 10, p. 1.

²¹ Pagal Reglamento (ES) 2019/26 3 straipsnį Sąjungos tipo patvirtinimo institucija – kitos nei Jungtinė Karalystė valstybės narės tipo patvirtinimo institucija, o Sąjungos tipo patvirtinimas – Sąjungos tipo patvirtinimo institucijos pagal šį reglamentą suteiktas ES tipo patvirtinimas.

Reglamento (ES) 2019/26 preambulės 17 konstatuojamojoje dalyje paaiškinama: „Kadangi pateikimo rinkai, registracijos ir eksploataavimo pradžios momentai gali skirtis, šiame reglamente numatyti terminai turėtų būti nustatomi remiantis tuo momentu, kai įvykdomas pirmasis iš šių veiksmų“. Taigi, motorines transporto priemones, kurios pagal 5 straipsnio 6 dalies trečioje pastraipoje nurodytas sąlygas, rinkai pateikiamos iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, galima įregistruoti ir pradėti eksploatuoti ir tą dieną arba vėliau.

3.2. Naujas Sąjungos tipo patvirtinimas, suteiktas pereinamojo laikotarpio pabaigos dieną arba vėliau

Pagal Reglamento (ES) 2019/26 5 straipsnio 5 dalį ankstesnysis Jungtinės Karalystės tipo patvirtinimas nustoja galioti ne vėliau kaip tą dieną, kai Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktai nustoja galioti Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje, t. y. pereinamojo laikotarpio pabaigoje.

Atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2019/26 preambulės 17 konstatuojamąją dalį, jeigu Sąjungos tipo patvirtinimo institucija negali laiku, t. y. iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, išnagrinėti visų paraiškų, gautų iš skirtingų gamintojų, ir todėl naujas Sąjungos tipo patvirtinimas, kuriuo pakeičiamas ankstesnysis Jungtinės Karalystės tipo patvirtinimas, išduodamas tik pereinamojo laikotarpio pabaigos dieną arba vėliau, taikomos šios nuostatos:

- motorinės transporto priemonės, pagamintos remiantis JK tipo patvirtinimu, dėl kurių to paties tipo pagal Reglamento (ES) 2019/26 4 straipsnio 1 dalį pateiktas prašymas išduoti Sąjungos tipo patvirtinimą ir kurios ES rinkai pateiktos iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, gali irgi būti įregistruotos ir pradėtos eksploatuoti tą dieną arba vėliau, kol bus suteiktas naujasis Sąjungos tipo patvirtinimas. Transporto priemonių gamintojai valstybės narės, kurioje siekiama įregistruoti ir pradėti eksploatuoti transporto priemones, kompetentingoms institucijoms turės pateikti įrodymą, kad jie Sąjungos tipo patvirtinimo institucijai pagal Reglamento (ES) 2019/26 4 straipsnio 1 dalį dėl to paties tipo pateikė Sąjungos tipo patvirtinimo paraišką²².
- nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos motorinės transporto priemonės, kurias ketinama pateikti ES rinkai, gali būti gaminamos tik remiantis ES tipo patvirtinimo institucijos suteiktu tipo patvirtinimu.

4. PAAIŠKINIMAS DĖL TIPO PATVIRTINIMŲ, IŠDUOTŲ PAGAL DIREKTYVĄ 97/68/EB, (NE)GALIOJIMO

Reglamento (ES) 2019/26 20 konstatuojamoji dalis ir 7 straipsnis grindžiami prielaida, kad tipo patvirtinimai, kuriems taikomos Direktyvoje 97/68/EB arba Reglamente (ES) 2016/1628 numatytos išimtys ir pereinamojo laikotarpio nuostatos, tapo nebegaliojantys.

²² Gamintojai ir kiti susiję ekonominės veiklos vykdytojai taip pat gali remtis Susitarimo dėl išstojimo nuostatomis dėl rinkai pateiktų prekių atskyrimo (žr. šio pranešimo B dalį).

Direktyvoje 97/68/EB straipsnio, lygiaverčio Reglamento (ES) 2016/1628 30 straipsniui, kuriame nurodoma, kada tipo patvirtinimai tampa nebegaliojantys, nėra.

Tačiau Direktyvos 97/68/EB 10 straipsnio 2 dalyje buvo pateikta nuostata dėl serijos pabaigos, kuri buvo grindžiama principu, kad tipo patvirtinimas, išduotas dėl tam tikro išmetamųjų teršalų ribojimo etapo variklių kategorijos, tampa nebegaliojantis nuo tos direktyvos 9 straipsnio 4 dalyje nurodyto tolesnio išmetamųjų teršalų ribojimo etapo privalomo taikymo rinkos pateikimo tikslais dienos.

Todėl laikoma, kad pagal Direktyvą 97/68/EB suteikti tipo patvirtinimai tampa nebegaliojantys pradėjus pateikiant rinkai privalomai taikyti naujus išmetamųjų teršalų reikalavimus. Tai atitinka Reglamento (ES) 2019/26 7 straipsnio nuostatas.

B. ATITINKAMOS SUSITARIMO DĖL IŠSTOJIMO NUOSTATOS DĖL ATSKYRIMO

Susitarimo dėl išstojimo 41 straipsnyje nustatyta, kad esama pagal individualius požymius identifikuojama prekė, kuri iki pereinamojo laikotarpio pabaigos buvo teisėtai pateikta rinkai ES arba Jungtinėje Karalystėje, gali būti toliau tiekama ES arba Jungtinės Karalystės rinkai ir judėti iš vienos šios rinkos į kitą, kol ji pasieks galutinį vartotoją. Jeigu tai numatyta taikytinose ES teisės nuostatose, tokia prekė taip pat gali būti pradėta naudoti ES arba Jungtinėje Karalystėje.

Pateikimo rinkai sąvoka taikoma atskiriems produktams. Todėl ši nuostata bus taikoma tik tiems atskiriems produktams, kurie buvo pateikti ES arba Jungtinės Karalystės rinkai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, bet ne produktų rūšiai ar serijai apskritai.

Ta nuostata besiremiančiam ekonominės veiklos vykdytojui tenka pareiga atitinkamu dokumentu įrodyti, kad prekė buvo pateikta ES arba Jungtinės Karalystės rinkai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos²³. Toks įrodymas gali būti bet koks atitinkamas dokumentas, įprastai naudojamas sudarant verslo sandorius (pavyzdžiui, jau pagamintų prekių pardavimo sutartis, sąskaita faktūra, prekių vežimo platinti dokumentai ar panašūs komerciniai dokumentai). Šiuo tikslu nereikia kurti naujo tipo dokumento. Praktikoje tokių įrodymų reikės, kai atliekamas importo į ES arba Jungtinę Karalystę tikrinimas arba kai tikrinimą atlieka rinkos priežiūros institucijos. Iš pateiktų patvirtinamųjų dokumentų turi būti įmanoma nustatyti, ar nurodytos ir muitinei pateiktos arba rinkos priežiūros institucijų tikrinamos individualios prekės ir jų kiekis juos atitinka, pavyzdžiui, kiek tai susiję su konkrečiu (-ais) prekių identifikavimo elementu (-ais).

Toje nuostatoje pateikimas rinkai – pirmas prekės, skirtos platinti, vartoti arba naudoti rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį ar neatlygintinai²⁴. Prekės, skirtos platinti, vartoti arba naudoti, tiekimas reiškia, kad, „pasibaigus gamybos etapui, esama pagal individualius požymius identifikuojama prekė yra dviejų ar daugiau juridinių arba fizinių asmenų rašytinio ar žodinio susitarimo dėl su atitinkama preke susijusios nuosavybės teisės, bet kurios kitos turtinės teisės arba valdymo perleidimo dalykas arba yra juridiniam arba fiziniam asmeniui ar asmenims pateikto pasiūlymo sudaryti tokį

²³ Susitarimo dėl išstojimo 42 straipsnis.

²⁴ Susitarimo dėl išstojimo 40 straipsnio a ir b punktai.

susitarimą dalykas²⁵. Pradėjimas naudoti – „galutinio naudotojo pirmas prekės panaudojimas Sąjungoje arba Jungtinėje Karalystėje pagal numatytą jos paskirtį [...]“²⁶.

Tai reiškia, kad motorinė transporto priemonė, pagal šią apibrėžtį pateikta Jungtinės Karalystės rinkai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos remiantis Jungtinės Karalystės suteiktu tipo patvirtinimu, vis dar gali būti tiekama (pvz., gali būti toliau tiekama ir platinama ar naudojama), įregistruojama ir pradeda eksploatuoti ES po pereinamojo laikotarpio ir atvirkščiai, nereikalaujant naujo tipo patvirtinimo, pakartotinio ženklavimo ir (arba) žymėjimo ar gaminio pakeitimų, kol ji pasieks galutinį naudotoją.

Atvejai, kurie laikomi pateikimu į rinką, yra, pavyzdžiui:

- gamintojo pardavimo sutartis importuotojui, platintojui (taip pat ir grupės viduje, su sąlyga, kad galima nustatyti tikrąjį sandorį) arba galutiniam vartotojui, jei tos prekės gamyba baigta;
- pardavimas internetu, bet tik tada, kai klientas gauna užsakymo, kuriame nurodoma konkreti jau pagaminta ir su sandoriu susijusi prekė, paruošta išsiųsti klientui, patvirtinimą.

Ir atvirkščiai, toliau nurodyti atvejai nelaikomi pateikimu rinkai:

- iš anksto užsakytos prekės, dar nepagamintos;
- pakeičiamų prekių tiekimo sutartis (pvz., x produkto y vienetai, kurių negalima atskirai identifikuoti);
- prekės, pagamintos ir laikomos gamintojo atsargose, bet dar nepateiktos platinti, vartoti ar naudoti;
- bendro pobūdžio produkto pasiūlymas internetu (tik po to, kai pateikiamas ir patvirtinamas kliento užsakymas, laikoma, kad konkreti prekė, kuri yra sandorio objektas ir yra paruošta gabenti, buvo pateikta rinkai).

1 PAVYZDYS. Motorinės transporto priemonės, fiziškai esančios platinimo grandinėje arba naudojamos ES arba Jungtinės Karalystės rinkoje iki pereinamojo laikotarpio pabaigos:

- *Didmenininkui ES priklauso automobilis arba motociklas, dėl kurio yra išduotas atitiktis sertifikatas, susijęs su JK suteiktu tipo patvirtinimu, ir jis ketina juos parduoti.*

Automobilis arba motociklas laikomi pateiktais ES rinkai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir gali būti toliau tiekiami ES arba Jungtinės Karalystės rinkai ir cirkuliuoti tarp šių dviejų rinkų, kol pasieks galutinius naudotojus, bus įregistruoti ir bus pradėti naudoti ES ir JK po pereinamojo laikotarpio pabaigos nereikalaujant iš naujo atlikti jų sertifikavimo, ženklavimo arba padaryti gaminio pakeitimų. Tai nedaro poveikio pareigai paskirti naują gamintojo atstovą, kuris būtų įsisteigęs ES, tais atvejais, kai dabartinis atstovas yra įsikūręs Jungtinėje Karalystėje, kaip nustatyta A.1 skirsnyje.

- *Nebaigtas gaminti sunkvežimis, kuris iki pereinamojo laikotarpio pabaigos buvo*

²⁵ Susitarimo dėl išstojimo 40 straipsnio c punktas.

²⁶ Susitarimo dėl išstojimo 40 straipsnio d punktas.

gaminamas ES remiantis JK tipo patvirtinimu ir taikant pakopinį gamybos procesą ir dėl kurio yra išduotas galiojantis atitikties sertifikatas, iki pereinamojo laikotarpio pabaigos pateikiamas toliau rinkti arba komplektuoti ES.

Kaip pirmiau. Šis pavyzdys susijęs su transporto priemone, kuriai taikomas pakopinis gamybos procesas, per kurio pirmąjį etapą pagaminama bekėbulė (t. y. nekomplektinė) transporto priemonė. Gaminant sunkvežimį, po pirmojo etapo bekėbulės transporto priemonės tipo patvirtinimą galima išduoti transporto priemonės gamintojui, o vėlesnių (antrojo ir galutinio) etapų patvirtinimą – kėbulo gamintojui (t. y. trečiajam asmeniui). Nekomplektinė transporto priemonė pateikta ES rinkai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos

2 PAVYZDYS. ES, Jungtinėje Karalystėje ar bet kurioje kitoje trečiojoje šalyje remiantis JK tipo patvirtinimu gaminamos motorinės transporto priemonės, kurios po gamybos etapo iki pereinamojo laikotarpio pabaigos buvo parduotos ES pirkėjui, bet tą dieną dar nėra jam fiziškai pristatytos.

- *Remiantis JK tipo patvirtinimu JAV gaminamas ne keliais judančio mechanizmo variklis 2020 m. gruodžio 15 d. parduotas ne keliais judančio mechanizmo importuotojui arba pirminės įrangos gamintojui Belgijoje, bet į Belgijos muitinę bus atvežtas tik 2021 m. sausio 15 d.*

Taikoma tas pats, kas ir 1 pavyzdyje nurodytoms prekėms. Pateikimo ES rinkai diena yra JAV gamintojo ir ES importuotojo arba pirminės įrangos gamintojo sandorio (pirmojo tiekimo) sudarymo diena pasibaigus gamybos etapui. Norint pateikti gaminį rinkai, nebūtina, kad jis būtų pristatytas fiziškai.

3 PAVYZDYS. Remiantis JK tipo patvirtinimu trečiojoje šalyje gaminamos motorinės transporto priemonės, iki pereinamojo laikotarpio pabaigos parduotos JK importuotojui, bet tą dieną jam fiziškai dar nepristatytos, o vėliau, po pereinamojo laikotarpio pabaigos, parduotos klientui ES.

- *Remiantis JK tipo patvirtinimu Japonijoje gaminamas automobilis arba motociklas 2020 m. gruodžio 15 d. parduotas JK importuotojui, bet į JK muitinę bus atvežtas tik 2021 m. sausio 15 d. Vėliau 2021 m. sausio 30 d. JK importuotojas automobilį arba motociklą parduoda klientui Nyderlanduose, ir į Nyderlandų muitinę jis atvežamas 2021 m. vasario 15 d.*

Taikoma tas pats, kas ir 1 pavyzdyje nurodytoms prekėms. Pateikimo JK rinkai diena yra Japonijos gamintojo ir JK importuotojo sandorio (pirmojo tiekimo) sudarymo diena. Norint pateikti gaminį rinkai, nebūtina, kad jis būtų pristatytas fiziškai.

C. TAISYKLĖS, TAIKYTINOS ŠIAURĖS AIRIJOJE PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Po pereinamojo laikotarpio pabaigos taikomas Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos²⁷. Protokolui dėl Airijos ir Šiaurės Airijos turi periodiškai pritarti Šiaurės Airijos Teisėkūros Asamblėja, o pradinis taikymo laikotarpis trunka 4 metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos²⁸.

²⁷ Susitarimo dėl išstojimo 185 straipsnis.

²⁸ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 18 straipsnis.

Pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos tam tikros ES teisės nuostatos taip pat taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje. Be to, Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos ES ir Jungtinė Karalystė susitarė, kad tiek, kiek ES taisyklės taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, Šiaurės Airija laikoma valstybe nare²⁹.

Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos nustatyta, kad Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktai taikomi Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje³⁰.

Tai reiškia, kad turi būti laikoma, jog šio pranešimo A ir B dalyse nuorodos į ES apima nuorodas ir į Šiaurės Airiją, o nuorodos į Jungtinę Karalystę yra tik nuorodos į Didžiąją Britaniją.

Konkrečiau, tai reiškia, *inter alia*, kad:

- Šiaurės Airijos rinkai pateikiamos motorinės transporto priemonės turi atitikti ES tipo patvirtinimo teisės aktus;
- Šiaurės Airijoje pagamintos ir į ES vežamos motorinės transporto priemonės nėra importuojami gaminiai;
- iš Didžiosios Britanijos į Šiaurės Airiją vežamos motorinės transporto priemonės yra importuojami gaminiai;
- importuotojas ir gamintojo atstovas gali būti įsteigti Šiaurės Airijoje;
- kai pagal Sąjungos teisės nuostatas reikalaujama nurodyti unikalų valstybės narės kodą, pateikiama nuoroda UK(NI)³¹;
- ES patvirtinimo institucijos suteikti tipo patvirtinimai, taip pat jų pakeitimai ar išplėsti tipo patvirtinimai galioja Šiaurės Airijoje, t. y. motorines transporto priemones galima pateikti rinkai, registruoti ir pradėti eksploatuoti Šiaurės Airijoje remiantis ES tipo patvirtinimu.

Tačiau pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, nenumatyta galimybė:

- dalyvauti Sąjungos sprendimų priėmimo ir formavimo procese³²;
- inicijuoti prieštaravimo, apsaugos ar arbitražo procedūras tiek, kiek jos susijusios su ES valstybių narių priimtais techniniais reglamentais ir standartais bei atliktu vertinimu, registracija, sertifikavimu, patvirtinimu ir autorizacija;³³

²⁹ Susitarimo dėl išstojimo 7 straipsnio 1 dalis kartu su Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnio 1 dalimi.

³⁰ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 4 dalis ir to protokolo 2 priedo 9 ir 14 skirsniai.

³¹ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 2 dalis. Dėl techninių apribojimų, paprastai susijusių su duomenų bazėmis, šalies kodą gali tekti sutrumpinti iki dviejų skaitmenų. Šiuo atveju turėtų būti naudojamas nepriskirtas skaitmenų derinys.

³² Kai būtina keistis informacija arba konsultuotis tarpusavyje, tai daroma pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 15 straipsnį įsteigtoje jungtinėje konsultacinėje darbo grupėje.

- remtis kilmės šalies arba tarpusavio pripažinimo principais, taikomais gaminiams, teisėtai pateiktiems Šiaurės Airijos rinkai, arba Jungtinėje Karalystėje įsteigtų institucijų ar įstaigų veiklai, susijusiai su vertinimu, įregistravimu, sertifikatais, patvirtinimais ar leidimais, arba kitai veiklai³⁴.

Konkrečiau, tai reiškia, *inter alia*, kad:

- Tipo patvirtinimai, taip pat jų pakeitimai arba išplėsti tipo patvirtinimai, suteikti Jungtinės Karalystės patvirtinimo institucijos remiantis Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktu, taikytinų pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos, nuostatomis, galioja tik Šiaurės Airijoje. Tačiau šie tipo patvirtinimai, pakeitimai ar išplėsti tipo patvirtinimai negalioja ES³⁵.
- Jeigu motorinių transporto priemonių tipą patvirtino Jungtinės Karalystės patvirtinimo institucija, prie atitikties ženklo, logotipo ar panašaus ženklo, kurį reikalaujama pateikti pagal taikytinas Sąjungos tipo patvirtinimo teisės akto nuostatas, turi būti nuoroda UK(NI)³⁶. Šis skirtingas ženklavimas leidžia identifikuoti motorines transporto priemones, kurias galima teisėtai pateikti rinkai, įregistruoti ir pradėti naudoti Šiaurės Airijoje, bet ne ES.

Automobilių pramonei skirtoje Komisijos svetainėje (https://ec.europa.eu/growth/sectors/automotive_en) pateikiama bendroji informacija apie Sąjungos tipo patvirtinimo teisės aktus. Šie tinklalapiai prareikus bus atnaujinami juose pateikiant daugiau informacijos.

Europos Komisija

Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinis direktoratas

³³ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies penkta pastraipa.

³⁴ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa.

³⁵ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies ketvirta pastraipa.

³⁶ Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 7 straipsnio 3 dalies ketvirta pastraipa.